

v evropské politice (31. 12. 2018 – 6. 1. 2019)

Událost týdne:

31. prosince oznámila ruská tajná služba FSB, že o tři dny dříve zadržela v Moskvě amerického občana podezřelého ze špionáže, za niž mu hrozí až 20leté vězení. Zadrženým je někdejší příslušník americké námořní pěchoty Paul Whelan. Muž měl být zadržen ve svém hotelovém pokoji krátce poté, co převzal jména spolupracovníků ruských tajných služeb. Americký ministr zahraničí Mike Pompeo vyzval Rusko k okamžitému propuštění Whelana. Koncem týdne informovala média, že Whelan má kromě amerického také britské, irské a kanadské občanství. Rusko odmítlo, že by uvažovalo o výměně Whelana za některého ze svých občanů. Během týdne se objevovaly spekulace, že by Whelan mohl být vyměněn za Rusku Mariju Butinovou, souzenou za špionáž v USA.

31. prosince vyzvala německá kancléřka Angela Merkelová ve svém novoročním projevu německé občany k opětovnému sjednocení pomocí solidarity a spolupráce. Merkelová také zdůraznila další potřebu multilaterálního přístupu při řešení globálních problémů.

31. prosince informovala agentura ČTK, že italské vládní Hnutí pěti hvězd (M5S) vyloučilo ze strany již dva senátory a dva europoslance, kteří měli porušit vnitřní pravidla hnutí. M5S se tak má snažit posílit disciplínu svých poslanců. Mezi vyloučenými je i senátor Gregorio De Falco, který se zapsal do povědomí veřejnosti v souvislosti se záchrannou akcí při nehodě lodi Costa Concordia. De Falco v minulosti hlasoval proti několika vládním projektům včetně zákona omezujícímu práva žadatelů o azyl.

3. ledna zveřejnil Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) statistiku, podle níž v roce 2018 připlulo ze severní Afriky do Evropy 113 482 lidí. V roce 2017 to bylo o necelých 70 tisíc více. Při pokusu dostat se přes Středozemní moře do Evropy zahynulo dle statistiky 2 262 lidí, což je zhruba o 900 migrantů méně než v předchozím roce.

4. ledna potvrdila německá vláda, že na internetu byly zveřejněny osobní údaje a dokumenty stovek německých politiků, známých umělců a novinářů. Informace odhalují například jejich adresy, čísla kreditních karet či soukromou korespondenci. Mezi oběťmi útoku jsou i kancléřka Angela Merkelová a prezident Frank-Walter Steinmeier. Mluvčí německé vlády uvedla, že z kancléřství neunikly žádné citlivé informace. Podle německé vlády není jasné, kdo za incidentem stojí. Vláda prověřuje možnost hackerského útoku i variantu zveřejnění informací ze strany někoho, kdo k nim měl oficiální přístup.

5. ledna protestovali již poosmé stoupenci hnutí žlutých vest ve městech po celé Francii proti vládě a politice prezidenta Emmanuela Macrona. Demonstrace v Paříži začala poklidně, během odpoledne však situace vyeskalovala a policie proti demonstrantům, kteří na policisty házeli zápalné lahve, použila slzný plyn. Macron odsoudil násilí ze strany demonstrantů, které považuje za útok na republiku. Podle francouzského ministerstva vnitra se do protestů zapojilo celkem 50 tisíc osob. V Paříži demonstrovalo dle údajů policie asi 3 500 lidí.

5. ledna demonstrovalo kolem 10 tisíc lidí v centru Budapešti proti vládě maďarského premiéra Viktora Orbána. Lidé opakovaně vyjadřovali svůj nesouhlas s novelou zákona, která navyšuje limit přesčasů. Kromě toho ale protestující požadovali i nezávislé soudnictví a média či zajištění vědecké svobody.

5. ledna demonstrovaly tisíce lidí v srbské metropoli Bělehradě proti prezidentu Aleksandaru Vučićovi a jeho vládní Srbské pokrokové straně (SNS). Jednalo se již o pátou demonstraci v uplynulých pěti týdnech. Protestující požadovali svobodu médií a ukončení útoků na novináře a opoziční představitele.

Telegraficky

- Dne 3. ledna informovala agentura ČTK, že Řecko udělilo občanství třem rybářům původem z Egypta a Albánie, kteří během loňských požárů poblíž Atén zachránili desítky lidí.

